

ДВ4(4Фир) 44

Пилип
Бабанський

ПРО НАТУ і ТАТУ

ДИТВИДАВ

**ДЕРЖАВНЕ
ВИДАВНИЦТВО
ДИТЯЧОЇ
ЛІТЕРАТУРИ
УРСР**

Київ 1959

Пилип БАБАНСЬКИЙ

ДУБ
Б12

ПРО НАТУ і ТАТУ

ОПОВІДАННЯ

Комітет по радіо-
мовленню і телебачен-
ню при Раді Міністрів
УРСР
Бібліотека

108475 28531
108475 84801
108475 108475

Малюнки А. Атлантова

НАТА І ТАТА

В нашому дворі живуть дві сестрички — Наталя і Тетянка. Кумедні такі дівчатка! Зараз їм уже по три роки і вони добре розмовляють. Але себе називають по-своєму — так, як називали раніше, коли ще тільки вчилися говорити. І знаєте, як? А ось як: Ната і Тата.

Будемо й ми так називати дівчаток, бо і в дворі їх ніхто інакше не зве.

Сестрички так схожі між собою, що їх навіть рідні тато і мама іноді плутають. Глянеш на них і дивуєшся: ну прямо-таки однаковісінькі!

Та зараз у нас не про це мова. Головне те, що з Натою і Татою мало не щодня трапляються якісь пригоди — то смішні, то прикрі. Якщо описувати все, що трапляється з сестричками, — це буде дуже довго. Краще послухайте, як Ната і Тата провели один день.

ЯЛИНКА

Ната і Тата сплять на одному великому ліжку.

Сьогодні вони, як завжди, прокинулись разом, наче по команді. Прокинулись, посідали на ліжку і вражено втупились заспаними оченятами в куток. Ната, щоб переконатися в тому, що вона вже не спить і все це бачить наяву, скрикнула:

— Тато, глянь, що там!

— Ялинка,— здивовано відповіла Тата.

Тоді Ната швидко перелізла через сітку, причеплену до ліжка, щоб дівчатка вночі не попадали, і боса, в самій сорочечці побігла до ялинки. Тата поспішила вслід за нею.

Ой, чого тільки не було на цій ялинці! Тут і різнокольорові кульки, і блискучі сніжинки та

ліхтарики, барвисті стрічки і прапорці, рожево-щокі яблука і цукерки...

— Тато, он ведмедик! Бачиш, виглядає з-під гілочки?

— А он — їжачок, в нього шубка з голочок!

— А ось човник!

— Не хапай, бо впаде.

— Ой, колеться!

Тут у кімнату мама зайшла.

— Не встигли попрокидатися, як уже гамір зчинили, — сказала вона. — Давайте одягатися.

Одягати панчохи і взувати черевики дівчатка самі вміють. А платтячка одягати їм допомагає мама.

Ната, натягуючи на ногу панчішку, запитала:

— Мамо, а звідки ялинка взялася?

— З лісу прийшла, — відповіла мама.

— А що вона в лісі робила? — поцікавилася Тата.

— Ялинка росла там, серед своїх зелених подруг. Навесні під нею пташка гніздечко звила і вигодувала пташенят. Ялинка оберігала маленьких пташок від негоди. Влітку вона захи-

шала від пекучого сонця квіточку, що зростала в її тіні.

А взимку злий ненажерливий вовк хотів з'їсти зайчика. Бідний зайчик тікає, а вовк ось-ось наздожене його. Що тут робити? Глядь — ялинка стоїть. Зайчик під ялинку — стриб! Ялинка прикрила зайчика вітами, вовк його й не помітив — мимо пробіг. Ялинка зайчика від вовка сховала.

— Мамо! А далі що було?

— А далі ялинка прийшла сюди. Ви спати полягали, а ми з татом поставили її отут і прикрасили.

— Навіщо прикрасили? — знов поцікавилась Ната.

Щоб красиво було, — вихопилась Тата і теж запитала: — А чому вона колеться?

— Колеться, щоб її не чіпали, — відповіла мама. — А поставили й прикрасили ялинку тому, що сьогодні свято — Новий рік, Ялинка завжди приходить з лісу на Новий рік, щоб у цей день порадувати, повеселити діток.

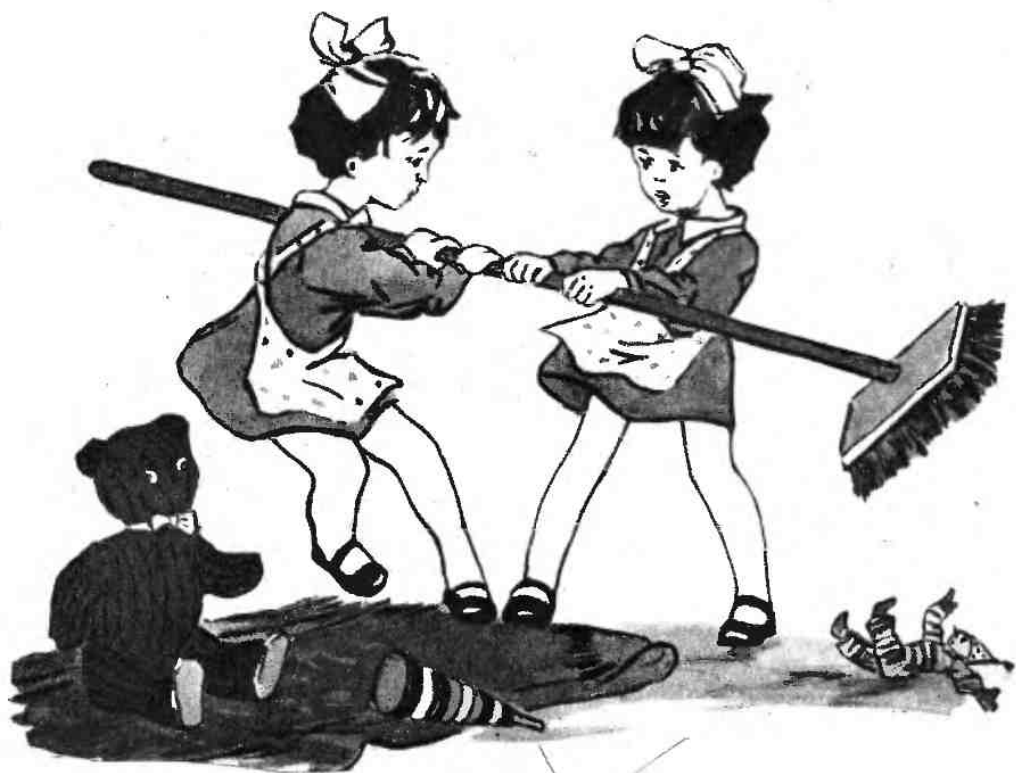
— Новий рік! Новий рік! — загукали дівчатка, стрибаючи навколо ялинки.

— Так, сьогодні Новий рік. Поздоровляю вас, донечки, з Новим роком. Ростіть великі і щасливі.

Дівчатка не знали, що на це відповісти. Тата трішки подумала і сказала:

— І ти, мамочко, рости велика і щаслива. Мама усміхнулася.

— Дякую.

МАМИНІ ПОМІЧНИЦІ

— Ну, дівчатка, поприбираємо в кімнаті, а тоді вже будемо снідати,— сказала мама.

— Давайте,— згодилась Ната.

— Ми тобі допоможемо,— додала Тата.

— Добре. Подивіться спочатку по всіх куточках, може вчора які іграшки забули. Що знайдете — покладіть на місце.

Дівчатка заметушилися по кімнаті. Ната знайшла під ліжком валянець і панчішку, а Тата витягла з-під канапи свою ляльку Зою.

— Тепер будемо підмітати? — запитала Тата і, не діждавшись відповіді, побігла в комірчину за щіткою з довгим держаком. Ната кинулась услід. Звідти зразу ж почулося:

— Дай сюди!

— Я понесу.

— Віддай!

— Я ж перша візьмила!

Мама вийшла в коридор.

— Тато, треба казати — взяла, а не візьмила... Неси щітку, а ти, Нато, піди в кухню за ганчіркою, щоб меблі витерти.

— Краще я принесу ганчірку! — гукнула Тата. Дівчатка разом облишили щітку і метнулись в кухню. За мить уже й там спалахнула суперечка:

— Ти чого сюди прийшла? У тебе ж щітка.

— А я не хочу щітку. Я буду витирати.

Знову мама змушена була втрутитись.

— Як вам не соромно, — сказала вона. — Сестрички, а такі недружні, за всяку дрібницю сваритесь.

Дівчатка похнюпилися і мовчали.

— Ви хочете мені допомогти?

— Хочемо, — разом відповіли сестрички.

— Тоді слухайте мене. Бери, Тато, щітку, а ти, Нато, — ганчірку. А потім поміняєтесь.

Дівчатка витирали стільці і підмітали підлогу. Мама хвалила їх, а сама ще раз після них підмела.

— Все! — плеснувши в долоні, гукнула Тата, коли мама поставила в комірчині щітку.

— Тепер умиватися, — сказала Ната.

Після того, як умилися, гуртом подавали на стіл. Тут уже не сперечалися, кому що нести. Ната принесла хлібницю, Тата — сільницю і ложки, а мама — супницю і миски.

За стіл дівчатка сідали поважно, наче дорослі. Як же: сьогодні вони мамі допомогли. Можна сказати, нарівні з нею попрацювали.

ПОКИ ГОРОБЧИК ВИГЛЯНЕ

Раніше дівчатка дуже погано їли. Особливо Тата. Чого тільки мама не вигадувала, щоб примусити її поїсти! Посадить біля себе, набере в ложку супу чи борщу і каже:

— Розтуляй рота.

А в Тати рот ніяк не розтуляється.

— Не будеш їсти? Ну, що ж. Ми з Натою підемо гуляти, а тебе залишимо в кімнаті з Барсиком.

Барсик — це кіт. Великий, пухнастий. Дівчатка його побоюються, бо він може вдряпнути або навіть, вкусити. То такий, що може!

— Не хочу з Барсиком, — насупившись, каже Тата.

— Тоді їж.

Тата розтуляє рота, набирає супу, але не пережовує й не ковтає, а так із супом в роті й сидить.

Ната допомагає мамі:

— Зараз ми візьмемо квитки і підемо в кіно. А Тату тьотя-сестра забере в лікарню.

Тата похапцем ковтає суп і заперечує:

— І не забере. Я заховуюсь.

— А вона все одно знайде.

- А я втечу.
- А вона впіймає. І зробить укол.
- Не хочу укол!
- Тоді їж,— каже мама.

Тата ковтає ще одну ложку супу й більше не хоче.

Мама згадує, що недавно дівчатка були попростуджувались, і вона закапувала їм носи ліками. Ната ще сяк-так терпіла це закапування, а Тата щоразу репетувала так, що перехожі озиралися на вікна їхньої квартири.

— Так ти не хочеш їсти? — запитує мама.— Значить, ти хвора.

Тата мовчить.

— Нато! Ану принеси піпетку, я їй носа закапаю.

У Тати стурбовано розширюються очі, а рот сам собою розтуляється. Вона ковтає ще кілька ложок супу.

Іншим разом з Натою така ж морока.

Тато якось дивився, дивився на все це, а тоді й каже мамі:

— Купи їм маленькі мисочки, хай самі їдять. Може так буде краще.

І от сьогодні дівчатка сидять на низеньких стільчиках біля маленького столика і самі їдять суп.

— Нато, ложку треба брати в праву руку, — зауважує мама.

— А я правильно їм? — питає Тата.

— Ти — правильно. Тільки в ліву руку візьми хліб і не клади його на стіл, поки не з'їси.

Поглядають дівчатка одна на одну і їдять, стараються. А мама ще підбадьорює:

— Ану, чий горобчик перший вигляне?

— Мій! — гукає Тата і ще швидше ложкою мотає. Ната й собі поспішає, щоб від сестрички не відстати.

— Ну-ну, подивимось, — каже мама.

І ось уже Тата кричить:

— Мамо! Горобчик виглядає!

— Молодець, — хвалить мама. — А в тебе, Нато?

— І в мене виглядає!

Поглянула мама — правда: виїли дівчатка суп, і видно тепер горобчиків, намальованих на денцях мисочок. Веселі такі горобчики — раді, що дівчатка їх з-під супу визволили.

Тепер що б Ната і Тата не їли з своїх мисочок — завжди до дна виїдають, поки горобчик вигляне.

СНІГ УТІК

Поснідали дівчатка, потанцювали навколо ялинки, помацали іграшки так, щоб мама не бачила. Ніхто з них так досі й не глянув, що там надворі робиться. Але ось Тата залізла на стільчик, що стояв біля вікна, і скрикнула:

— Ой, мамо! Що це?

Ната забралася до Тати, виглянула у вікно і гукнула:

— Пух летить. Ой, скільки пуху!

— То сніг іде,— сказала мама.

Дівчатка засипали маму запитаннями:

— Як він іде?

— У нього ніжки є?

— А чого він такий білий?

Не встигла мама відповісти, як дівчатка тут же й забули про свої запитання, а Тата заявила:

— Я хочу на сніг.

— І я хочу,— підтримала її Ната.

Мама обула дівчаток у білі валянці з галошами, одягла їм теплі шубки, і пішли вони в двір. Вийшли на поріг, глянули — а в дворі все таке біле, що аж очам боляче.

— Ну, йдіть,— каже мама,— на сніг. А я вдома буду, у мене там робота є,— і пішла в квартиру.

Тата побігла аж насеред двору, вхопила жменьку пухнастого снігу і гукає до Нати.

У мене сніг є! Іди швидше, я тобі покажу.

А Ната боїться по снігу бігти — помаленьку йде та все під ноги дивиться.

Тата не втрималась, побігла назустріч Наті.

— Ось, дивись!

Розкрила жменьку, аж там нічого нема, тільки пальчики мокрі.

— А де ж сніг? — питає Ната.

Тата розгублено розглядає свою мокру руку, далі непевно каже:

— Утік...

А ви не знаєте, куди подівся сніг із Татиної жменьки?

Я Ш К О

Вирядила мама дівчаток, а сама сіла дов'язувати їм рукавички.

Через деякий час вийшла подивитися, що там Ната і Тата роблять. Поглянула — в дворі вже багато дітей. Бігають, сміються. Її дівчатка разом з усіма розважаються. Повернулася мама в квартиру — і знов за роботу.

Аж ось у двері хтось стукає. Відчинила мама, а там Ната і Тата.

— А ми...

— Мамо!..

Тата відіпхнула Нату, сама наперед вийшла:

— Ми там качаємо із снігу бабу, а Яшко пустує і заважає.

Мама не знала, хто такий Яшко, бо в цьому будинку вони живуть недавно. Вона порадила дівчаткам:

— Скажіть йому, що так робити не можна. Треба гратися разом з усіма і не заважати.

Побігли дівчатка.

З півгодини мама працювала спокійно, а потім знову: стук-стук!

«Дівчатка,— здогадалася мама,— і чого вони раз по раз бігають?»

Відчинила двері — справді вони. Розчервонілі, схвильовані.

— Мамо! — кричить Тата.

Ната відпихає Тату.

— Підожди, я скажу. Мамо! А Яшко... а Яшко їсть сніг і качається!

— Ах він шибеник отакий,— сплеснула мама руками.— Він же застудиться!

Дівчатка побігли в двір, мама — за ними.

Біля під'їзду стояв сусід — лікар. А посеред двору, між дітьми, метався його здоровенний пес. Він то кидався, граючись, на дітей, то качався, то хапав у величезну пащу грудку снігу і ковтав його.

Це й був Яшко.

ГОЛУБИ

Лікар повів Яшка додому. Гамір у дворі трохи вщух, діти заспокоїлись. Тоді Ната і Тата побачили, що Валерик з другого під'їзду відчинив сарай. Там у нього живуть голуби.

Ната і Тата наввипередки побігли до сарая.

— Не бігайте, голубів злякаєте, — зауважив Валерик.

Дівчатка стали тихенько біля дверей і з цікавістю спостерігали за голубами.

Птахи, видно, хотіли їсти, бо зразу ж кину-

лися Валерикові під ноги. Ой, скільки їх тут! Чорні, попелясті, білі, рябі...

Валерик вичищав кормушки і підмітав у сараї, а голуби ходили в нього під ногами, заважали.

— Киш! — сердито кричав він на голубів, то одного, то другого брав у руку і безцеремонно відкидав у куток. А вони знову зліталися і збігалися до нього, вимогливо гули і туркотали.

Дівчатка не розуміли, як можна сердитись на отаких красивих птахів. Їм так хотілося потримати голубів у руках! Тата перша наважилась, попросила:

— Валерику! Дай мені. Хоч одного.

Хлопець впіймав маленьку попелясту голубку і дав Таті.

— Тільки гляди не придави, а то помре.

Тата ніжно притулила до шубки трепетне

тільце, і її серце теж затріпотіло від хвилювання і радості.

— І тобі? — запитав Валерик у Нати.

— Дай.

Наті хлопець дав великого білого голуба. Опинившись у руках незнайомої дівчинки, голуб кумедно поводив на всі боки біленькою голівкою з чубчиком, здивовано розглядав Нату круглими рожевими очима — то одним, то другим.

Потім Валерик набрав з відерця в жменю зерна і насипав на підлогу. Голуби вдоволено заворкотали, позліталися і почали швидко-швидко кліювати зернята.

— Хай і мій їсть, — сказала Ната і випустила голуба.

— І мій, — сказала Тата. Вона взяла голубку за крильце, а голубка, звільняючись, злегка дряпнула їй пальчик на другій руці. Але Тата не заплакала і нікому не сказала про це.

Валерик у кутку щось ремонтував — стукав там молотком, а Ната і Тата захопилися голубами так, що крім них нічого навколо себе не помічали.

Та ось Ната побачила, як чорний голуб з красивою шиєю, що переливала темнозеленою позолотою, злякано відлетів од дверей. Глянула вона в той бік і здивовано гукнула:

— Барсик!..

Тоді й Тата обернулася до дверей і побачила їхнього Барсика. Розплатавшись за порогом так, що видно було тільки вуха і очі, кіт насторожено стежив за голубами. В зелених очах його

го хижо горіли дві свічечки, а пухнастий хвіст, здавалося, сам звивався і легенько бив по снігу — вліво, вправо... вліво, вправо...

Тата по Барсикових очах зрозуміла, що прийшов він сюди не з добрим наміром. Вона знала, що кіт боляче дряпається ще й кусається, і завжди старалась триматися далі від нього. Але зараз, коли він погрожує оцим красивим довірливим птахам, дівчинка наважилась і ступила до дверей.

— Ти чого? Ану геть звідси! Бачиш, вони бояться тебе.

Кіт зле зиркнув на Тату, але послухався і відійшов од дверей.

— Він хоче з голубом погратися, — вголос подумала Ната.

Почувши все це, до дверей підбіг з молотком Валерик. Обличчя у нього було злякане.

— Тпрусь! — крикнув він на Барсика і, коли кіт уже сховався в дверях будинку, додав: — Гляди, він так пограється, що без голови голуба лишить...

Ната і Тата зрозуміли, що вони врятували якогось із оцих гарних птахів від Барсикових гострих пазурів і зубів.

ПЕРЕКИДУЧІ САНКИ

Валерик нагодував голубів і зачинив сарай. Дівчатка змушені були шукати іншої розваги.

Посеред двору влітку була велика кругла клумба. Тепер клумба перетворилася на гірку,

занесену снігом. Ната і Тата побачили, що хлопчики й дівчатка тягнуть на гірку санчата, а потім спускаються звідти.

Побігли й вони до гурту.

Спочатку дівчатка стояли і дивилися, як старші діти бавляться. А старші збігали на гірку, падали, спускалися на санчатах, перекидалися в сніг, схоплювалися і знову бігли на гірку. Скільки сміху, галасу було!

Дівчаток помітив Петько.

— Тато-Нато! — гукнув він. — Ідіть сюди, я вас на санках покатаю.

Сестрички зійшли на гірку.

— Отак сідайте, — повчав Петько. — Ти, Нато, сюди ноги постав, а Тата за тебе триматиметься...

Ната і Тата не могли стримати радості. Зараз вони вихором помчать із гірки аж отуди, до паркана!

— Поїхали! — гукнув Петько і пхнув санчата.

Тільки санки зрушили з місця, як Тата опустила ногу. Валянець зарився в сніг і санки миттю перекинулися.

Ната підвелася, мовчки обтрусила з шубки сніг. А Тата сказала Петькові з докором:

— Бач, перекинув.

— Ти ж сама винна. Я казав — підними ноги... Сідайте ще раз. Підними, Тато, ніжки і не опускай на сніг. Зараз дале-е-ко поїдете!

З'їхали дівчатка з гірки і аж унизу знову перекинулись. Ната впала обличчям у сніг, злякалась і заплакала.

— Не вмієш, так не берися,— сердито сказала Петьку сусідська дівчинка Галя.— Сідайте на мої санки.

А санки в Галі залізні, великі. Її тато — коваль, він сам у кузні санки зробив. Сіли на них Тата, Ната, ще й Галя ззаду причепилася.

Р-раз! — і поїхали аж до паркана. Ох, як же й хороше!

— Галю, давай ще! — гукає Ната.

Давай.

А Петько підходить до Тати і каже:

— Хай Ната з Галею катається, а ми будемо з тобою удвох. Добре?

— Е-е, не хочу,— відповідає Ната.

— Чому?

— В тебе санки перекидучі.

НАЙВАЖЛИВІША РОБОТА

Тато в Нати і Тати — шофер, на автобусі по місту їздить.

Ох і хитрий же він! Заздалегідь накупив їм подарунків і лишив на роботі. А сьогодні раненько пішов і, поки дівчатка гуляли, приніс.

І от заходять вони в кімнату, а тато вже дома. Понаносив їм всякої всячини: і новенькі платтячка, червоні в білий горошок, і кожній — собачку, що пищить, як придавиш, котика, голуба і качечку. Ще й по книжечці з кольоровими малюнками.

А мамі — духи в красивій коробці і квітчасту хустку.

Радіють дівчатка, милуються подарунками.

Тато питає в мамі:

— Ви вже поснідали?

— Поснідали, — відповідає мама.

— Тоді дайте й мені їсти, та я піду на роботу.

Дівчатка дуже скучають за своїм татком, бо не щодня й бачаться з ним. Як тільки почули, що він збирається на роботу, підбігли, залізли йому на коліна, просять:

— Тату, не йди!

— Сьогодні холодно, сніг надворі.

Усміхнувся тато, пригорнув дівчаток.

— Ні, — каже, — треба йти.

— А чому — треба?

— Чому?

Тато подумав хвилинку, а далі й каже:

— От я багатьох своїх пасажирів знаю. Щодня вони їздять на роботу й з роботи. Один з них — старенький уже, сивоусий — кочегаром на електростанції працює. Другий — молодий і веселий такий, завжди розповідає щось смішне — той у пекарні булки смачні випікає. А ще їздять зі мною продавщиця з продуктового магазину, робітники, що будують нову школу, ка-

сир з кінотеатру, наборщик з друкарні і багато іншого люду.

А якби я сьогодні не вийшов на роботу, що б тоді було?

Прокидаєтесь ви ранком, хочете їсти, а їсти нічого. Бо я ж булочника не привіз і він булок не напik. І молока нема, продавщиця з продуктового магазину дома лишилась. В кіно захотіли піти — знову нічого не вийшло: квитки продавати нікому. Вечір надійшов — у квартирі

темно, бо кочегара на електростанції нема...

Прийшли дівчатка, замислились. Потім Тата питає:

— То в тебе, значить, найважливіша робота?

— У всіх у нас дуже важлива робота, всі ми один без одного прожити не зможемо. Я людей вожу в автобусі, а вони для мене булки печуть, черевики шують, кіно крутять...

— Тоді йди на роботу,— сказала Тата, а Ната побігла шукати татові галосі й рукавиці.

СКІЛЬКИ ІГРАШОК?

Тато пішов на роботу, мама на кухні щось пекла, а дівчатка гралися новими іграшками.

Спочатку Ната була мамою, а Тата — хлопчиком Сергійком. Мама приносила Сергійкові котика і говорила:

— Оце тобі Барсик. Даси йому м'яса і молочка. А гратися з ним не можна, бо він брудний і дряпається.

Сергійко пхикав:

— Не хочу Барсика. Мені собачку. Шарика.

— Добре. Як не плакатимеш — принесу.

Ната пішла з кошиком, в якому лежали всі іграшки, в коридор, потім повернулася.

— Ось принесла тобі Шарика.

— Мені два Шарики,— просила Тата.

— На. Тільки то — Шарик, а це — Каштан...

Коли ця гра набридла, Тата запропонувала:
— Давай пограємося у магазин. Я — магазин, а ти купи.

Тата розіклала на стільці всі іграшки. Ната взяла кошик, поклала туди гроші — обгортки з цукерок — і пішла в магазин.

— Здрастуйте!

— Здрастуйте.

— Скільки коштує качечка?

— Двадцять копійок.

— Ого, як дорого. А книжечка?

— Три карбованці.

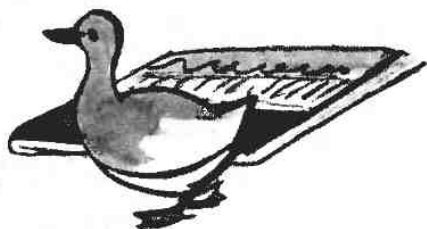
— Давайте.

Тата дала книжечку і качечку, а Ната їй — дві обгортки з цукерок.

Потім Тата сказала:

— Я не хочу більше гратися. Давай сюди мої іграшки.

Поділилися вони іграшками, але Тата з пі-

дозрою поглядає на Натині — їй все здається, що в сестрички більше.

— Нато, скільки в тебе іграшок?

— Один, два, п'ять, сім, вісім,— порахувала Ната.— А в тебе?

— А в мене? Один, два, сім, десять, п'ятнадцять... Е-е-е, Нато, у тебе аж вісім, а в мене тільки п'ятнадцять. Дай одну.

— Хитра яка. Не дам,— відповідає Ната.

— Дай!

— Не дам!

— А я кажу дай!

— А я не дам!

Почула мама, зайшла в кімнату.

— За що ви вже не помирилися?

— У мене тільки п'ятнадцять іграшок, а в неї — вісім. Хай мені дасть одну.

— Ну й грамотії! — сміється мама.— Хто це вас учив так рахувати? Давай, Тато, твої іграшки. Дивись. Оце книжечка — один. Кладемо до неї голуба — два. Кладемо туди качечку — три. Ще кладемо собачку — чотири. Нарешті, кладемо котика — п'ять. Всього у тебе п'ять іграшок. Тепер ти спробуй порахувати.

Тата порахувала — теж вийшло п'ять.

— Тепер порахуємо Натині. У неї такі самі іграшки — один, два, три, чотири, п'ять. І в Тати, і в Нати по стільки іграшок, скільки пальців на одній руці.

— А на двох руках скільки пальців? — питає Ната.

— На двох руках — десять пальців. І якщо ваші іграшки скласти разом, то їх теж буде десять...

Радіють дівчатка — рахувати навчилися. Мама знову пішла на кухню, а вони все рахують іграшки:

— Книжечка — один, покласти до неї голуба — два, тоді качечку — три, потім собачку — чотири, іще котика — п'ять...

«А В МЕНЕ ГУЛЯ»

Таті набридло рахувати. Вона підтягла стілець до вікна і спостерігала за тим, що робиться на вулиці.

— Нато! Он собака побіг. Великий, страшний! — розповідала вона сестричці. — А он горобчик на дереві... А ось дід іде!

І почала пальцями в шибку стукати та вигукувати:

— Діду, забери мене! Ага, і не забереш, і не забереш!

Мама почула, нагримала:

— Тато, зараз же перестань! Так негарно робити, чіпати перехожих. Дідусь скаже, що ти нехороша дівчинка.

Тоді Тата взяла свою книжечку, стала на стілець і потягнулась до відчиненої квартирки, говорячи:

— Хай вона трохи подихає свіжим повітрям.

— Хіба книжечка дихає? — засумнівалась Ната.

— Дихає.

— У неї ж немає ротика.

— Ну й що ж. А вона все одно дихає,— вперто твердила Тата.— Дихай, книжечко, дихай,— примовляла вона і аж на пальці звелася, щоб до кватирки дістатися.

Раптом стілець хитнувся і загримів на підлогу. Разом з стільцем упала й Тата. Вона зняла такий крик, що мама перелякана вибігла з кухні, вхопила її на руки.

— Ох мені горенько! Покажи, де ти вдарилась.

Тата плакала і не могла відповісти. Але мама й сама вже побачила у неї на лобі велику гулю. Вона схопила рушник, намочила його в холодній воді і приклала Таті до лоба.

— Бачиш, дурненька. Скільки говорила тобі: не ставай на стілець. Уб'єшся так коли-небудь!..

Тимчасом Тата заспокоїлась, мама пустила її на підлогу.

— Он яка гуля набігла,— журно сказала мама.

Тата підійшла до шафи, в дверцях якої було дзеркало, і довго милувалася великою синьою гулею на лобі.

Потім прийшли сусідські дівчатка. Вони старші за Нату і Тату, але гратися з ними люблять.

— З Новим роком! — привіталася найстарша з них, Галя.

— З Новим роком, дітки,— відповіла мама і почастувала всіх цукерками.

— Бачиш, яке у мене плаття. Нове! — зразу ж похвасталась Тата.

— Ой, гарне яке! — похвалила Галя.

— І в мене нове,— ревниво сказала Ната.

— А в мене книжечка є,— похвалилася Тата.

— І в мене є книжечка.

— А в мене ще є собачка. Вона пищить.

— І в мене собачка, і теж пищить.

— А в мене є голуб. І качечка, і котик,— не здавалася Тата.

— І в мене.

Зрозуміла Тата, що чим би вона не похвалилася — все це є і в Наті, бо сестричкам завжди однакові іграшки купують. Якусь мить Тата не знала, чим перевершити Нату.

Але ось її чорні оченята переможно засвітилися, і вона вигукнула:

— А в мене гуля є. Ось, дивіться, яка. А в тебе, Нато, нема!

Наті довелося здатися: гулі в неї дійсно не було.

НЕ БУДЬ СКУПОЮ

Дівчатка танцювали, співали пісеньку про ялинку, розповідали вірші.

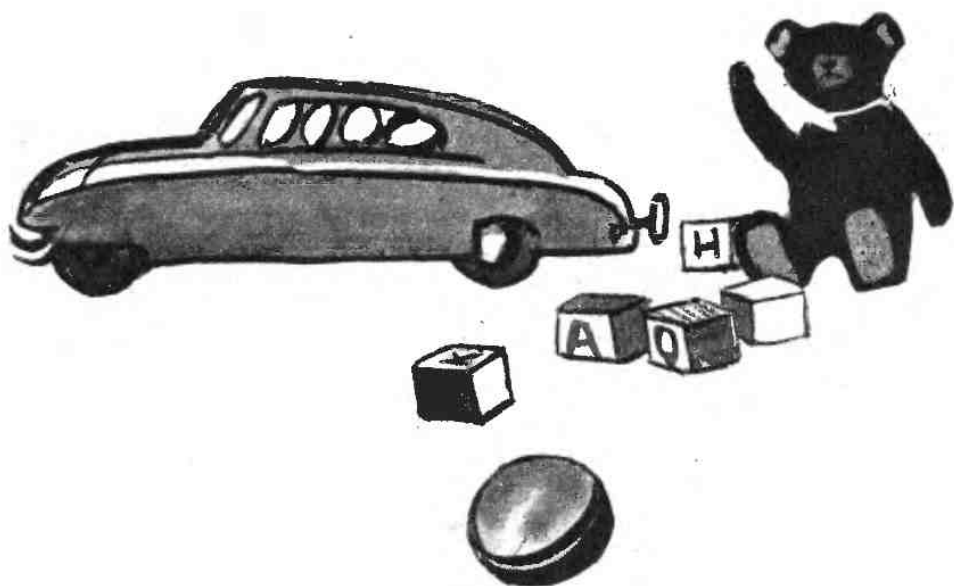
Так незчулися, коли й надійшов час обідати.

Мама посадила всіх до столу. Спочатку поїли борщ, далі котлети із смаженою картоплею. А потім на столі з'явилася ваза з тістечками, каструля з узваром і чашечки. Мама сказала Галі:

— Ти тут найстарша, порядкуй.

Галя роздала всім тістечка, поналивала в чашечки узвару. Дівчатка почали хрумкати смачні тістечка, запиваючи солодким запашним узваром.

Після цього знову гралися. Ната і Тата виносили свої іграшки. Галя побачила у Тати в руках гарно розмальовану автомашину. Якщо її завести ключиком, вона бігає по підлозі.

— Дай я гляну,— попросила Галя.

Тата насторожилась, обхопила машину обома руками.

— Не дам. Це моя.

— Ото ти така вредна? — здивувалася Галя.— Дай. Я тільки подивлюсь і зразу ж віддам.

А Тата ще міцніше притисла до себе іграшку, насупилась і мовчить.

— Ну й не треба,— образилась Галя. А Ната сказала:

— У мене теж є така. Я зараз тобі принесу,— і побігла в комірчину.

Тоді й Тата бочком підходить до Галі, простягає їй машину.

— На.

— Не хочу,— каже Галя і навіть відвернулася від Тати.— Ось Ната принесе свою.

— Подивись мою машину,— просить Тата, мало не плаче.— Галочко, подивись... Ну чого ти не хочеш?

Галя повернулася до Тати і відповіла:

— Не будь такою скупюю.

ПОХВАСТАЛАСЬ

Сусідські дівчатка погралися, потім попрощалися та й пішли собі.

— Мамо, і я піду надвір,— каже Тата.

— І я,— проситься Ната.

— Вам треба б трохи поспати,— сказала мама.

— Я не хочу спати! — разом гукнули сестрички.

— Тоді подождіть, я впораюсь, і підемо разом погуляємо. А ви приготуйте все, щоб швидше одягтися.

Тата скоренько знайшла свої теплі панчішки, валянци, шерстяний костюм — і побігла на кухню сказати мамі, що в неї все готове.

— Молодець, — похвалила мама. Вона знайшла десь випадково уцілілий мандарин, обчистила його, розділила надвое і сказала:

— Одна половинка тобі, а друга — Наті.

Вбігає Тата в кімнату. Одну половинку в руці за спину сховала, а другу доїдає і хвалиться:

— Нато, дивися, що у мене є.

— А що?

— Мандарин!

Ната бачить, що Тата останній шматочок в рот укинула, та й думає: «Мама й мені дасть». А сама каже:

— Пхі, мені мама цілий дала, я вже й з'їла.

— Ага, ти з'їла цілий мандарин? Тоді я й твою половинку з'їм, — зраділа Тата і запхнула собі в рот Натину половинку, тільки жовтуватий сік бризнув на підборіддя.

Лиш тепер Ната збагнула, що сталося. Як зарепетує:

— Ой, віддай зараз же! Віддай!..

Та віддавати було вже нічого.

Розплакалась Ната, до мами побігла.

Мама дізналася, що трапилось, та й каже:

— Ото бачиш, як недобре хвастатись та ще й говорити неправду.

ВІЗЬМЕМО СОБІ

НОВИЙ РІК

Одсюди ставити 4-сб. нагадати є новий рік

Одягла мама Нату і Тату, і пішли вони гуляти по місту.

Люди ходять по вулицях такі нарядні, веселі. Тут хлопці й дівчата під баян співають, там — у сніжки граються. Знайомі вітаються, поздоровляють з Новим роком, розпитують Нату і Тату, як їхнє здоров'я, цукерками частують.

Вони тільки якийсь квартал пройшли від свого будинку, як Ната гукнула:

— Мамо! Он теж ялинка.

— Ходімо туди, — потягла Тата маму за руку.

Ялинка стояла в сквері біля кінотеатру. Тільки вона була така висока та гілляста, що її навіть ялинкою незручно називати. Це справжнє велике дерево! Не вірилося, що цю ялинку привезли з лісу. Здавалося, що вона й виросла отут, на площі.

А прибрана яка! Окрім усяких прикрас, на ялинці було багато лампочок, що горіли різнокольоровими вогнями. Від них і вовк та лисиця, і зайчики, що лежали на снігу під ялинкою, і високий Дід Мороз у білій шубі здавалися такими красивими і незвичайними, як у казці.

Раптом з'явилися живі Дід Мороз, Снігуронька, зайчики. Навіть ведмідь прийшов — великий, волохатий, страшний.

— Я боюся, — сказала Ната.

— Не треба боятися,— заспокоїла мама.— Це не справжні звірі. То хлопчики й дівчатка одягли маски.

— Навіщо? — запитала Тата.

— Щоб цікавіше було.

Хлопчики й дівчатка в масках почали танцювати, віршики розказувати.

— Мамо, глянь, Снігуронька танцюває! — у захваті гукає Ната.

— Танцює,— поправляє мама.

А Дід Мороз — такий хороший, такий добрий: повен мішок цукерок, горіхів, пряників приніс і роздав дітям!

Збуджені, веселі повернулися дівчатка з прогулянки. Розповідають одна з-поперед одної про те, що їх вразило, розинтують про те, чого не зрозуміли. Тата питає:

— Мамо, а коли ще буде ялинка?

— Мине зима, буде весна, літо. Потім надійде осінь, похолодає, знову настане зима. Тоді й прийде наступний Новий рік, і ялинку знову поставлять.

— Як буде ще ялинка,— захоплено каже Тата, — ми підсмо туди і візьмемо собі додому Новий рік. Він буде нам співати, тан-

цювати, горіхи і цукерки даватиме. Правда, мамо?..

А Ната подумала і заперечила:

— Ми підемо і тільки подивимось. А брати не треба, бо тоді іншим діткам не буде Нового року.

ХТО НАШКОДИВ?

Роздягла мама дівчаток, потім увійшла в кімнату, глянула на ялинку і руками сплеснула:

— Ой лишенько! Хто це зробив?

Дівчатка зайшли, поглянули і застигли: під

ялинкою лежало кілька розбитих скляних іграшок.

— Признавайтесь, хто чіпав ялинку?

— Це не я,— першою опам'яталась Тата.

— Це не ми,— сказала Ната.

— Вони самі,— додала Тата.

— Пхе, які ви бридкі дівчатка,— присоромила мама.— Наробили шкоди та ще й зізнатись не хоче. Краще скажіть, хто це зробив, а то обох покараю!

Дівчатка мовчки кліпали очима, поглядаючи одна на одну.

— Це ти, Тато? — допитувалась мама.

— Ні. Це, мабуть, Ната.

— Ти, Нато?

— Ні. То, мабуть, Тата.

Мама зітхнула й сказала:

— Ну що ж. Не признаєтесь -- так і зроблю: покараю обох. Сьогодні за вечерею не дам вам торта, а завтра не підете в кіно...

Мама прибрала розбиті іграшки і пішла кип'ятити молоко. Дівчатка побули трохи в кімнаті і теж пішли до мами.

Ось уже молоко й закипіло. Мама відставила каструлю і хотіла зайти в кімнату, але відчинила двері, та так і зупинилася на порозі: під ялинкою знову лежала розбита іграшка.

Тепер мама зрозуміла, що на дівчаток вона даремно напалася. Хто б це міг пустувати, коли в квартирі більше нікого нема? Сказати б, од вітру іграшки попадали, так надворі ніякого вітру нема, і кватирки позачинені...

Постояла мама, подумала, далі й каже:

— Ходімте на кухню.

Вийшли, а двері в кімнату лишили відчиненими.

Сидять, ждуть.

Спочатку в усій квартирі було чути лише один звук — у ванній розмірено капала вода з несправного крана: кап... кап... кап...

Але ось із кімнати долинуло шарудіння, потім тихий дзенькіт, а далі — хлоп! Так, наче з іграшкового пістолета стрельнуло.

Мама тихенько встала із стільця і пішла до дверей. За нею так само обережно йшли Ната і Тата. Ось вони дійшли до дверей, заглянули в кімнату.

Під ялинкою сидів їхній плямистий пухнатий Барсик. Його очі жадібно перебігали з однієї іграшки на другу і хижо світилися — точні-

сінько так, як у сараї, коли він полював на голубів. І хвостиком так само ворухив, б'ючи ним по підлозі.

Ось він присів, потім враз підстрибнув, ударив лапою. З гілки зірвалася велика рожева кулька. Ще мить—і кулька хлопнула об підлогу, від неї лишилися тільки дрібні блискучі скалки. В ту ж мить кіт одним стрибком сховався під ліжку.

Ната і Тата разом полегшено зітхнули і засміялися.

ДЕ СПЛЯТЬ АВТОБУСИ?

Повернувся тато з роботи. Ната і Тата кинулись до нього і давай наввипередки розповідати про ялинку біля кінотеатру, про живих Діда Мороза і Снігуроньку, про Барсикову школу...

— Подождіть, дайте хоч роздягнутися! — просить тато, а дівчатка все не відстають від нього:

— Тату! А Валерик давав мені голуба!

— І мені.

— Він такий хороший! Білий.

— А у мене був... був... зелений, — сказала Тата.

— Ну, що ти, доню, — заперечив тато. — Зелених голубів не буває.

— І був-а-є, — надувшись, упиралася Тата.

— Ні, він не зелений, — сказала Ната, — а такий... такий, як Барсик.

Тоді Тата знову згадала про Барсикову шкоду і попросила:

— Тату, вижени Барсика. А то він усі іграшки на ялинці поб'є.

— Добре, вижену.

Ната вступилася за кота:

— Йому ж буде холодно.

— Не буде,— заперечила Тата,— у нього шубка тепла.

— Він у підвалі пересидить, там не холодно,— сказав тато.

Він роздягнувся і пішов умиватися. Дівчатка — за ним.

— Я сама умиваюся,— хвалиться Ната.

— І я сама. І зовсім не плачу,— говорить Тата.

— Ви вже великі, молодці! — хвалить їх тато.— А ручки з милом треба мити...

Згодом усі посідали вечеряти. Тато з мамою пили світле шипуче вино. Вони цокались високими тонкими чарками і примовляли:

— З Новим роком, з новим щастям!

Ната і Тата пили молоко. Вони теж цокались чашками і поздоровляли одна одну:

— З Новим роком, з новим щастям!..

А ще за годину сестрички лежали в ліжку. Поряд з Татою на подушці була її любима лялька Зоя, а біля Нати з-під ковдри визирало чорне вухо плюшового ведмедика.

— Тату, а завтра тобі теж на роботу? — питала Ната.

— Ні, завтра у мене вихідний.

— Підемо з тобою гуляти, правда? — домо-
влялася Тата.

— Підемо, підемо. Спить уже.

Кілька хвилин дівчатка лежали мовчки.

Потім Тата неспокійно засовалась, підве-
лася.

— Тату!

— Що тобі?

— Тату! А твій автобус спати ліг?

— Ні. На ньому зараз інший шофер їздить. Тут і Ната схопилася і запитала:

— А де автобуси сплять?

— Автобуси не сплять. Вони відпочивають. Цілий день трудяться автобуси, бігають з одного кінця міста в інший, перевозять пасажирів. І тільки пізно вночі шофери заводять їх у гараж — великий такий сарай. Там їх оглядають механіки. Бачать, в одного автобуса на колесі шина дуже стерлася, от-от лопне. Значить, треба шину замінити. У другого щіточка зламалася — та, що вітрове скло протищає. Це теж погано: піде сніг, заліпить скло, і шофер не бачитиме, куди їхати... У третього щось у моторі не ладиться — треба відремонтувати. Так оглянуть кожну машину і зроблять усе, щоб другого дня автобуси знову невтомно бігали по місту...

— А ти нас іще покатаєш, як колись?

— Покатаю. Спіть.

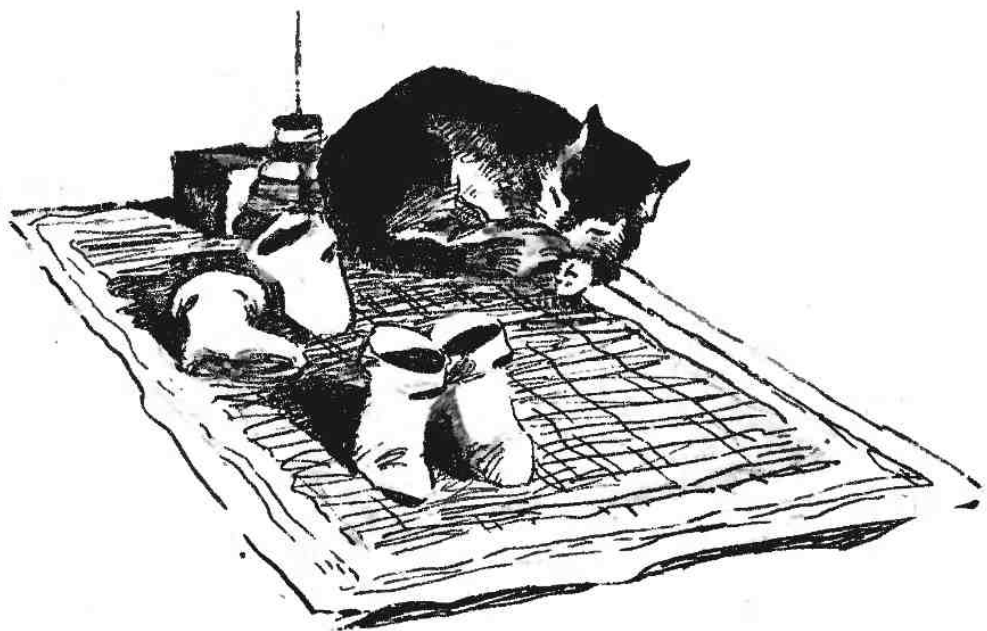
Дівчатка затихли.

* * *

Коли тато підійшов до ліжка, щоб поправити на дівчатках ковдру, Ната і Тата вже спали. Їхні личка то злегка насуплювались, то усміхалися. Що їм сниться: страшний вовк, що доганяє маленького зайчика, чи зелена ялинка, яка прикрила сіренького своїми вітами? Перекидучі санки чи голубий татів автобус, що мчить їх по

вулицях міста? А може — весела Снігуронька
або добрий Дід Мороз?..

Важко відгадати. Можливо, що і те, і друге,
й третє... Та ось вони завтра прокинуться — ми
їх питаємо.

З М І С Т

Ната і Тата	5
Ялинка	6
Мамині помічниці	9
Поки горобчик вигляне	11
Сніг утік	14
Яшко	16
Голуби	18
Перекидучі санки	21
Найважливіша робота	23
Скільки іграшок?	26
«А в мене гуля»	29
Не будь скупю	32
Похвасталась	33
Візьмемо собі Новий рік	35
Хто нашкодив?	37
Де сплять автобуси?	40

ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Редактор *О. В. Буцень*
Художній редактор *А. К. Тетьора*
Технічний редактор *М. І. Марущинець*
Коректор *Л. Н. Фесечко*

Бабанский Филипп Дмитриевич
Про Нату и Тату. Рассказы
(На українском языкѣ)

Здано на виробництво 7/V 1959 р.
Підписано до друку 14/VII 1959 р.
Формат 70×102^{1/16}. Фіз. друк. арк. 3.
Умовн.-друк. арк. 3,87. Обл.-вид. арк. 3,34.
Тираж 98000. Зам. № 457. Ціна 1 крб. 50 коп.
Дитвидав УРСР. Київ, Кірова, 34.

Книжково-журнальна фабрика Голоовидану
Міністерства культури УРСР
Київ, вул. Воровського, 24.